ОТНОВО С КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

Софийската филхармония, нашият национален симфоничен оркестър, е редовен сътрудник на Мартенските музикални дни. Нейният принос за извоюване художествено равноправие на нашето изпълнителско симфонично изкуство, което вече цяло десетилетие партнира с известни чуждестранни симфонични оркестри на наш терен, е първостепенен.

Софийската филхармония тази година поласка в най-широкия смисъл на думата националната ни гордост. Видях ме познатото и обичано от публиката вдъхновено лице на творческия колектив, чиито успехи години наред биват аплодирани от най-взискателната публика на европейските концертни зали. Дирижираше отново Константин Илиев — опитният ръководител, отлично познаващ богатите изпълнителски възможности на своя колектив. Русенската публика има това предимство, че благодарение на своите пролетни музикални празници можа да си изгради чутко отношение, да разграничава и съпоставя художественото изпълнителско майсторство на оркестрови състави, близки по своята международна известност, но различни по националност и натюрел. Тя е патриотично настроена (и с основание!), но и откровено чувствуваща и изразяваща отношението си към различните изпълнители. Нейното „браво" не е акт на куртоазия, не е само израз на гостоприемство — то е спонтанен отклик. Такива спонтанни и непринудени бяха и овациите, с които тя възнагради прославените софийски филхармоници.

Топлата пролетна неделна вечер не отклони публиката от пътя за концертната зала. Много слушатели се оказаха привлечени от една програма, в която и трите пиеси бяха нови: „Диафонична студия" от Красимир Кюркчийски, сюитата „Чудният мандарин" от Бела Барток и Концерт за цигулка № 2 от същия автор. Една стилна съвременна програма!

Името на Красимир Кюркчийски напоследък се налага убедително: творбите му намират наше и международно признание. Симфоничният му почерк се отличава с ерудиция и висок професионализъм, който се родее с най-хубавите ни съвременни музикални творби. Тази творба на Кюркчийски е една от първите му за симфоничен оркестър, но тя убедително показва творческата платформа на младия композитор, на която и до днес той остава предан: близост с интонационната и ритмическа красота и богатство на народната музика, смели търсения на звукови и ритмически съчетания, постоянен „нерв" в симфоничното изграждане и много пъстрота в динамическото отсеняване. Наименованието ѝ „студия" пояснява на слушателя много от нейната експерименталност, в която се чувствува влияние на композитори като Стравински, Барток, Шостакович. Изградена в контрастна мелодико-ритмическа плановост и изобилствуваща с ярки обрати, тя навежда към многообразно пластично възприемане на звуковата картина. Изпълнението покри професионалните показатели, осъществи много от достойнствата на партитурата, но остави не докрай разкрита именно нейната двуплановост. Може би музицирането на филхармониците бе натоварено с повече „нерв", а пластичното открояване на помалките или по-големи детайли предполага по-спокойно съсредоточаване в тяхното изработване и съпоставяне, без това да става за сметка на сполучливо възбуденото темпо.

„Чудният мандарин" (всъщност русенската публика е запозната със сценичното поставяне преди няколко години в нашата опера на този балет) бе ярката самостоятелна проява на Софийската филхармония в първата ѝ концертна вечер. Творецът на този чудесно пресъздаден Барток бе Константин Илиев. С пределна художническа амбиция, с близка до авторовата емоционалност Константин Илиев водеше своя колектив към гениалната Бартокова естетика, увличаше слушателите в неговото богато светоусещане на съвременник. Радостната възбуда на публиката избухна в нескончаеми аплодисменти.

След паузата един друг чародеец на изпълнителското ни изкуство — цигуларят Георги Бадев — „нажежи" докрай естетическия тонус на концертната вечер. Този безпримерен с волевия си артистичен подвиг артист изпълни изумително Втория концерт за цигулка от Барток. Това беше една от редките и най-ярки прояви на цигулковото изкуство в цялата десетилетна история на нашия музикален фестивал. Под патриотичното ни достойнство е да правим сравнение и не в този смисъл е впечатлението, че ни се струваше да преживяваме изкуството на виолонист от ранга на големите световни майстори. Колко то неимоверно труден, толкова и красив, Вторият цигулков концерт на Барток неминуемо ще стане за тези, които го чуха тази вечер, любимо музикално произведение благодарение поразителния талант и майсторство на неговия пресъздател — нашата гордост Георги Бадев. Софийските филхармоници и техният главен диригент Константин Илиев сътрудничеха равностойно на солиста. С цигулковия концерт от Барток се закръгли и затвърди незабравимата ни радост от изкуството на наши сънародници — софийските филхармоници, Константин Илиев и Георги Бадев.

Илия ТЕМКОВ